

Vi skal styrke den palliative pleje og behandling

Interview med Grete Christensen, medlem af Etisk Råd siden 2020. Uddannet sygeplejerske og fagpolitisk aktiv i sygeplejerskernes fagforening, Dansk Sygeplejeråd, hvor hun også har været forperson.

Hvordan vil du beskrive dit menneskesyn?

Grundlæggende synes jeg, at mennesket er stærkt. Som mennesker har vi en fantastisk evne til at indrette os og tilpasse os den modstand, som vi møder i livet – det samme gælder for kroppen. Vi kan mange ting, men vi har forskellige forudsætninger. I mit arbejdsliv såvel som privatliv har jeg altid været optaget af ulighed i sundhed og hvordan vi sikrer, at folk har de samme muligheder og rettigheder. På den måde skelner jeg ikke mellem "privat-Grete" og "sygeplejerske-Grete".

Når vi møder modstand i livet, om det er sygdom eller kriser eller lignende, tror jeg, at håbet er afgørende. Det ligger også i omsorgen i arbejdet som sygeplejerske - der er det enormt vigtigt at indgyde troen på, at det *kan* blive bedre, når man har med folk at gøre, der har det svært. I mit arbejdsliv har jeg selv passet meget syge mennesker og haft med børn og unge at gøre, der døde. I de situationer synes jeg, det bliver tydeligt, hvor vigtigt det er at holde fast i håbet hele vejen, selvom det kan være svært. Ellers er situationen jo netop *håbløs*.

Går du ind for aktiv dødshjælp?

Nej. Jeg synes der er for meget på spil i forhold til vores grundlæggende menneskesyn. Der kan komme til at ske nogle voldsomme skred, hvis man tillader aktiv dødshjælp. I Holland kan såvel psykisk syge og børn modtage aktiv dødshjælp. Det synes jeg er voldsomt.

Hvad er argumenterne for ikke at indføre aktiv dødshjælp i Danmark?

Jeg mener, at vi kan og skal gøre mere med den palliative behandling. Hospice er indrettet til, at det kun er til de terminale patienter. Men hvad hvis det også var til folk i smerte og lidelse? Vi har eksempler på terminale patienter, der på hospice er blomstret op og har fået ny mening med livet og ender med at komme hjem igen, inden de dør, *fordi* de har fået den rette omsorg og pleje. Jeg synes det er et godt eksempel på, at når vi får den rette omsorg, kan vi få det helt anderledes, end hvis vi fx sidder alene i en lejlighed og indimellem får besøg af en sygeplejerske eller hjemmeplegen. Der er det borgeren selv, der er tovholder i sit liv, og det er vanskeligt.

Palliation betyder lindring, og i sundhedsvæsenet skelner man mellem den specialiserede palliative indsats, som primært er til de terminale patienter og den basale palliative indsats, som er til folk i smerter. Men det er der ikke mange, der er klar over. Kommuner og regioner skal arbejde mere sammen om den palliative indsats og have fokus på, at der er det tilbud. Den viden skal ud til borgerne, og man skal sikre, at der er lighed i sundhedsvæsenet i forhold til tilbud om palliativ behandling. Jeg har selv stået i samme situation med min mor, der lige er gået bort. Der kunne jeg

bede om palliation til hende på grund af min faglige baggrund og viden. Men sådan burde det ikke være. Så det skal tydeliggøres, hvad der er af muligheder, uanset ens baggrund.

Jeg er overbevist om, at en forbedring af den palliative pleje og behandling kunne nuancere debatten om aktiv dødshjælp. Jeg mener, det er forkert at lovliggøre dødshjælpen, for når man er døende eller har det skidt, så ændrer man jo mening. Hvordan kan vi sikre, at det er et vedvarende ønske? Hvordan sikrer vi, at terminale patienter, folk i smerter, med handicap eller med psykiske lidelser ikke føler sig til besvær?

Derudover er der også hensynet til sundhedsvæsenet, hvor forskelligt plejepersonale hver dag arbejder med at redde liv. Man kan ikke bede de samme mennesker om at tage livet fra andre. Det er dét at tage livet, som jeg synes er problemet. Der er noget modsatrettet i at tage liv, når man er uddannet til og arbejder med at redde liv.

Giver folk udtryk for, at de føler sig til besvær?

Ja, det har jeg oplevet i mit arbejdsliv: "Det ville være nemmere, hvis jeg ikke var her", den slags ytringer kommer ofte til udtryk. Vi har alle sammen travlt. Vi skal tænke over, hvordan vi hjælper hinanden i disse situationer. Der er en anderledes omsorg for familien i Danmark nu end i gamle dage, hvor kvinder ikke var på arbejdsmarkedet. Der boede man mere op og ned ad hinanden – der var det selvfølgelig at hjælpe de gamle. De var en naturlig del af vores liv. Det blev ikke oplevet som noget ekstra, for de havde jo altid været der. Der er brug for at sætte fokus på, om de ældre oplever et meningsfuldt liv eller om de oplever, at de er til besvær.

Interviewet er udarbejdet og rettet til af Folkekirkens Skoletjeneste i Gladsaxe-Herlev, Hillerød-Allerød og Gentofte.